

Talousarvio 2025

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027

Sisällys

I	Yleisperustelut	2
1	Yleiskatsaus	3
1.1	Yleinen talouden kehitys	3
1.2	Seurakuntatalouksien talouden kehitys	3
1.3	Seurakunnan toiminnan ja talouden katsaus	3
1.4	Arvio tulevasta kehityksestä	6
1.5	Seurakunnan painopistealueet vuonna 2025	7
1.6	Henkilöstö	10
1.7	Talousarvion rakenne	11
1.8	Talousarvion sitovuus	11
II	Käyttötalousosa	12
2	Perustelut	12
2.1	Hallinto (pl 1)	12
2.2	Seurakunnallinen toiminta (pl 2)	14
2.3	Hautaustoimi (pl 4)	25
2.4	Kiinteistötoimi (pl 5)	27
III	Tuloslaskelmaosa	29
1.1	Perustelut	29
1.2	Tuloslaskelma	30
IV	Investointiosa	31
4.1	Perustelut	31
4.2	Investointiosa hankkeittain	31
V	Rahoitusosa	32
VI	Yhteenvetotau lukko	33
VII	Hautainhoitorahasto	37

I Yleisperustelut

Kirkkoherran katsaus

Ensi vuotta 2025 ja laajemmin koko seurakuntaa leimaava teema tulevalle vuodelle on käynnissä olevat kirkon korjaus- ja muutostyöt. Tätä kirjoitettaessa lokakuun puolivälissä pääurakoitsija on ilmoittanut, että työt valmistuisivat toukokuun loppuun mennessä. Toiminnan osalta seurakunnassa on kuitenkin varauduttu siihenkin, että viivästyksiä aikatauluissa voi tulla. Kokonaisseurakunnallisesti ensi vuotta leimaa myös piispantarkastusprosessi. Tammikuussa on tarkastuksen starttipäivä, joka varsinaisesti käynnistää reilun puolen vuoden mittaisen prosessin. Tämä huipentuu piispantarkastusviikonvaihteeseen (pe-su) 12.–14.9., sunnuntaiseen piispanmessuun ja siinä toimitettavaan korjatun kirkon käyttöönottoon.

Käyttöön takaisin saatava kirkko on seurakunnan toiminnan kannalta odotettu vaihe, jonka jälkeen päästään toteuttamaan keväällä 2024 hyväksyttyä seurakunnan kiinteistöstrategiaa. Päätettäväksi tulee mm. se mitä ja miten toimitaan sisätilaongelmaiseksi paljastuneen seurakuntakodin kanssa. Jos muutoksia on tiedossa kiinteistöjen, niin on myös työntekijäresurssien suhteen. Kasvatustyöhön on saatu vuoden 2024 alusta uudet viranhaltijat, mutta papistossa muutoksia ensi vuoden alusta tuo siirtyminen kolmesta kahteen. Tammela on jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten määrien osalta juuri siinä saranakohdassa, jossa pappityövoimaresurssien pienentäminen tulee mahdolliseksi, vaikka se tulee tarkoittamaan molemmissa verrattain suurta työmäärän lisäystä. Toimintaa edelleen kehittämällä, sopeuttamalla, työvoimaresursseja keskittämällä ja mm. vapaaehtoisten roolia vahvistamalla pappien ja muiden työntekijöiden työmäärä pitää saada sopivaksi.

Tulevan vuoden perustoiminnan kannalta on erityisesti nostettava esiin rippikoulutyö. Tammelassa ainakin vielä tulevan vuoden rippikoulut asettavat positiivisen ongelman. Ikäluokka on paikkakuntaan ja normaaliin nähden suuri, reilut 70 syksyllä ilmoittautunutta (vuonna 2024 lähes 90 nuorta). Myönteistä on se, että nuorten ikäluokka on Tammelassa näin suuri ja valtaosa heistä haluaa käydä rippikoulun, mutta tarvittavat neljä rippikouluryhmää aiheuttavat samalla seurakunnassa sekä työntekijä- että leirikeskusressuspainetta.

Yhteiskunnallisesti ja globaalisti elämme paraikaa suuren tuntemattoman keskellä. Ilmapiirin ja arvojen muutos, vaikeat talousnäkymät sekä kriisien ja sotien tuulet aiheuttavat ihmisissä levottomuutta, stressiä ja ahdistusta. Tammela eikä sen seurakunta ole kaikelta tältä suojassa, vaan meillä tulee olla valmiuksia vastata ihmisten hätään, turvattomuuden tunteeseen ja pahaan oloonkin. Edelleen kuten menneinäkin aikoina kirkko ja sen seurakunnat ovat olleet niitä ”turvasatamia”, joista kaikenlaiset ja -ikäiset ihmiset ovat voineet saada apua ja voimaa ennen muuta hengelliseen ja henkisiin tarpeisiinsa, mutta näiden rinnalla myös akuutteihin aineellisiin.

Kirkon haltuun on annettu iankaikkinen pelastuksen evankeliumi. Tämän vuoksi voimme kääntää katseemme Jeesukseen ja sanoa apostoli Pietarin tavoin: *”Herra, kenen luo me menisimme? Sinulla on ikuisen elämän sanat”*. (Joh.6:68).

Juha Koivulahti
kirkkoherra

1 Yleiskatsaus

1.1 Yleinen talouden kehitys

Kuluvana vuonna talouskasvu on ollut heikkoa. Taantumien pohja on kuitenkin nyt saavutettu ja talous virkkaa vähitellen taantumasta. Lyhyen aikavälin ennusteet ennakoivat vauhtia talouskehitystä. Inflaatio on kuluvan vuoden aikana hidastunut laaja-alaisesti ja koronlasku tukee elpymistä. Inflaatio, kuluttajahintojen vuosimuutos, oli 1 % heinäkuussa 2024. Veromuutokset, kuten arvonlisäveron nosto, nostavat kuluttajahintoja, ja niiden vaikutus kuluttajahintoihin on suurimmillaan vuonna 2025. Inflaatioennusteet vuodelle 2025 ovat kuitenkin verraten maltilliset vaihdellen välillä 1,6–2,2 prosenttia.

Työllisyystilanne on vuoden aikana heikentynyt. Uusien avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt ja työttömien työnhakijoiden, lomautettujen sekä pitkäaikaistyöttömien määrä noussut. Työllisyysasteen trendi oli heinäkuussa 72,4 prosenttia, mikä on 0,9 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuoden 2023 heinäkuussa. Työllisyyden ennustetaan toipuvan ensi vuonna talouskasvun myötä. Hallituksen työllisyystoimet ja maahanmuutto lisäävät työvoiman tarjontaa. Työllisyysasteen ennustetaan kohe-nevan 73,1 prosenttiin vuonna 2025.

Bruttokansantuote kasvoi tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2024 toisella neljänneksellä 0,4 % edellisestä vuosineljänneksestä. Vuodelle 2025 Suomen pankki ennustaa (11.6.2024) 1,2 %:n talouskasvua. VM:n ennuste vuodelle 2025 (17.6.2024) on 1,6 %. Liikepankkien ennusteet vaihtelevat välillä 1,4–2 prosenttia.

1.2 Seurakuntatalouksien talouden kehitys

Seurakuntataloudet ovat keskenään hyvin erilaisissa taloudellisissa tilanteissa ja erot kasvavat edelleen. Koko kirkon tasolla seurakuntien kirkollisverotuotto kasvoi poikkeuksellisen paljon vuonna 2023. Kirkollisveroa tilitettiin yhteensä 1,035 miljardia euroa. Kirkollisveron määrä kasvoi 105,2 miljoonalla eurolla (+11,3 %) vuodesta 2022. Lähes kaikkien seurakuntien (97 %) verotulot kasvoivat. Verotulot vähenivät ainoastaan kahdeksassa seurakunnassa (3 %). Vuoden 2023 alussa voimaan tulleen soteuudistuksen vuoksi toteutettu verotusuudistus paransi kirkollisveron reaalityttöä. Seurakuntakohtaiseen verotulojen kasvuun vaikutti kunnan veropohja, korkean inflaation seurauksena tehdyt palkkatarkistukset ja pääsääntöisesti inflaatioon sidottujen eläketulojen kasvu sekä seurakuntatalouksissa tehdyt päätökset kirkollisveron suhteen.

Vuodelle 2025 ennustetaan jälleen merkittävää kirkollisverotulojen kasvua. Kasvu on seurausta hallituksen julkisen talouden sopeuttamistoimenpiteistä, joilla se pyrkii lisäämään kuntien verotuloja. Näiden toimien sivuseurauksena myös kirkollisveron tuotto paranee, koska kirkollisvero määräytyy saman veropohjan perusteella kuin kunnallisvero.

1.3 Seurakunnan toiminnan ja talouden katsaus

Tammelan seurakunnan taloudellinen tilanne on toistaiseksi vakaa. Tilikauden tulos oli 95 000 euroa positiivinen vuonna 2023 (44 000 euroa, 2022). Kuluvana vuonna 2024 arvioidaan pysyvän talousarvioarvioissa.

Vuodelle 2025 Tammela seurakunta tekee alijäämäisen talousarvion, koska 2.9.2024 käynnistynyt kirkon korjaus- ja muutosprojekti rahoitetaan edellisten tilikausien ylijäämästä. Kirkkohallitus myönsi

keväällä 2024 hankkeelle avustusta yhteensä miljoona euroa. Seurakunta ottaa lainaa avustusta vastaan. Laina maksetaan, kun avustus on saatu.

Valtion rahoitus

Hallitus on esittämässä (Valtiovarainministeriön ehdotus vuoden 2025 talousarvioksi), että evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävää määrärahaa leikataan lähes 20 miljoonalla eurolla. Perusteena leikkaukselle esitetään kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen poistamisesta ja työttömyysvakuutusmaksun alentamisesta johtuva kirkollisverotuottojen kasvu. Valtionrahoituksen määräksi vuodelle 2025 esitetään 104 906 000 euroa. Kirkon keskusrahaston talousarviossa esitetään, että seurakunnille jaettava summa olisi 94 078 900 euroa.

Valtion rahoituksen jakoperustetta (euroa/kunnan jäsen) seurakunnille ollaan muuttamassa. Kirkolliskokous päätti marraskuussa 2023, että kirkkohallituksen on selvitettävä keinoja uudistaa valtion rahoituksen jakoperusteita (euroa/kunnan jäsen) niin, että rahoitus jatkossa ohjautuisi aiempaa oikeudenmukaisemmin seurakuntatalouksien kesken ja että valtion rahoitus nykyistä tarkemmin vastaisi valtion määräämien lakisääteisten velvoitteiden hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Kirkkohallituksessa on kevään aikana tehty selvitys, jonka pohjalta esitetään, että jakoperusteena vuodesta 2026 alkaen käytettäisiin mallia, jonka painokertoimet menevät siten, että 15 prosenttia seurakuntataloudelle jaettavasta summasta perustuu seurakuntatalouden kulttuuriperintöindeksiin suhteelliseen osuuteen, 15 prosenttia seurakuntatalouden edellisen vuoden vahvistettuun väkilukuun, 35 prosenttia seurakuntatalouden alueella kuolleiden määrän 5 vuoden liukuvaan keskiarvon suhteelliseen osuuteen ja 35 prosenttia seurakuntatalouden alueelle haudattujen ihmisten määrän 5 vuoden liukuvaan keskiarvoon. Vuosi 2025 olisi ns. siirtymäkausi, jolloin puolet seurakunnille jaettavasta rahoituksesta jaettaisiin nykyisen euroa/kunnan jäsen -jakoperusteen mukaan ja puolet uuden jakoperusteen mukaan. Lopullisen päätöksen tekee kirkolliskokous marraskuussa.

Kirkkohallitus on ohjeistanut, että mahdollinen valtion rahoituksen leikkaus tulee kattaa hautaus-toimen maksuja korottamalla, koska kirkollisverotuottoja ei tule käyttää hautaus-toimen kulujen kattamiseen. Tammelan seurakunnassa tullaan käymään läpi hautaus-toimen hinnoittelu, jotta päästään tilanteeseen, missä hautaus-toimen kulut katetaan laskennallisesti valtion rahoituksella ja hautaus-toimen maksutuotoilla. Tässä yhteydessä tullaan käymään läpi myös kustannusten kohdentumisen oikeellisuus.

Valtion rahoitusta lakisääteisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin Tammelan seurakunta sai kuluvana vuonna 120 200 euroa. Seurakunnan osuuden valtion rahoituksesta arvioidaan vähenevän 1 800 euroa, mikäli kirkolliskokous päättää jakoperusteista kuten esitetään

Kriisiytyvän seurakunnan mittarit

Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa Tammelan seurakunnan tilanne on vakaa.

Seurakunnan toiminnassa ja hallinnossa ei ole ilmennyt puutteita. Vallitseva tilanne pyritään säilyttämään.

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit

	TP 2023	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi/arvio kuluva vuosi	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi/arvio Talousarvio 2025
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät - Puutteet hautaustoimen tai hautausmaan ylläpitotehtävien hoidossa. - Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. - Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa.	Hautausmaan ylläpidossa ei ole havaittuja puutteita. Hautaustoimen hallinnon velvoittamia ohjeita ja sääntöjä puuttuu. Tämä on tiedostettu ja niitä on valmisteltu talven 2023-24 aikana. Kirkon korjauksen suunnittelua on jatkettu ja irtaimisto on tallennettu Basikseen.	Hautaustoimen ohjesääntö, hautausmaakaava, hautausmaan käyttösuunnitelma ja hautausmaan hoitosuunnitelma on hyväksytty 13.6.2024 kirkkovaltuustossa.	Hautaukseen liittyvät maksut käydään läpi tavoitteena suosituksen mukainen hinnoittelu. Varmistetaan kustannusten kohdentumisen oikeellisuus.
2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta - Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat - Hallintomenettelyn puutteellisuudet	Ei havaittuja merkittäviä ongelmia.		
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio - Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit - Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä - Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri	Puutteita ja laiminlyöntejä ei ole havaittu. Jäsenmäärä on laskenut alle 10 % ja 2023 jäsenmäärä on 4610.		
4. Johtaminen seurakunnassa - Johtamisen heikkoudet - Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat - Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin - Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa.	Kiinteistöstrategia on ollut valmistelussa. Kirkkoneuvosto on 2/2024 esittänyt sen kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi. Kiinteistö- ja hautaustoimen tiedonkulkua on aktiivisesti pyritty lisäämään. Lähiseurakuntien kanssa on järjestetty mm. yhteisiä koulutuksia.	Kiinteistöstrategia on hyväksytty kirkkovaltuustossa 13.6.2024.	Esihenkilöt osallistuvat esimiestaitoja vahvistaviin koulutuksiin.
5. Seurakunnan henkilöstö - Henkilöstön määrä - Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia - Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloitain tarkasteltuna.	Henkilöstön määrää ei ole lisätty. Rekrytoinneissa on toistaiseksi onnistuttu	Henkilöstön määrä on 13.	Henkilöstön määrä on 13.

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit

	TP 2023	Toimenpiteet tilantee korjaamiseksi/arvio KULUVA VUOSI 2024	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi/arvio TALOUSARVIO 2025
1. Tilikauden tulos on ilman kertaluonteisia eriä negatiivinen kahtena peräkkäisenä vuotena tai kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi	Kirkollisveroprosentti on 1,7. Tilikauden tulos on n. 95 000 euroa ylijäämäinen.	Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on ylijäämäinen.	Tilikauden tulos on alijäämäinen (kirkon investointi rahoitetaan edellisten tilikausien ylijäämästä)
2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä -luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluonteisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää yli 2 miljoonaa euroa.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää euroa yli 2 miljoonaa euroa.	Taseen edellisten tilikausien ylijäämä vähenee 42 000 euroa.
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on 453 päivää. Maksuvalmius on hieman heikennyt, mutta on vielä erittäin hyvä.	Maksuvalmius heikkenee, mutta on yli 90 päivää.	Maksuvalmius on yli 90 päivää.
4. Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuotena.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on laskenut kolmena peräkkäisenä vuotena.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista ei kasva.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista ei kasva.

Tammelan seurakunta ei muodosta konsernia.

1.4 Arvio tulevasta kehityksestä

Yleiset ja paikalliset kehitysnäkymät

Kunnan asukasluku oli 5 844 (31.12.2023). Väestö vanhenee, eläkeläisten määrä kasvaa ja syntyvyys on kääntynyt laskuun. Tämä on haaste sekä kunnan elinvoimaisuudelle, että kirkon toiminnalle. Työttömyysaste Tammelassa oli 6,5 prosenttia (vuonna 2023).

Tammelan seurakunnan jäsenmäärä oli 4 610 (31.12.2023). Jäsenennusteen mukaan jäsenmäärä on noin neljä tuhatta vuonna 2030. Jäsenistö vähenee noin 2 %:n vuosivauhtia. Jäsenmäärän laskuun vaikuttaa voimakkaasti jäsenistön ikääntyminen ja alueen muuttotappio. Kirkkoon kuulumisaste Tammelassa on yhä varsin korkea, ollen noin 80 % (31.12.2023). Koko maassa kirkkoon kuului 63,5 % väestöstä.

Vuosimuutos vuodesta 2023 vuoteen 2030

Vuosi	Yhteensä	Muutos henk.	Muutos %	Kirkkoon kuulu- vuus %
2024	4523	-87	-1,9	78,1
2025	4438	-172	-3,7	77,3
2026	4360	-250	-5,4	76,6
2027	4282	-328	-7,1	75,9
2028	4210	-400	-8,7	75,1
2029	4135	-475	-10,3	74,4
2030	4064	-546	-11,8	73,6

Verotuloarvio

Kirkkohallituksen FCG:ltä tilaaman verotuloennusteen mukaan vuonna 2026 verotuloja ennustetaan kertyvän 1,6 miljoonaa euroa. Verotulojen arvioidaan kasvavan merkittävästi vuonna 2025, minkä jälkeen verotulojen kasvu muina taloussuunnitelmavuosina vakiintuisi noin kahden prosentin vuositasoon. Veronalaisten ansioiden ja eläketulojen kasvu on pitänyt verotuoton toistaiseksi odotettua paremmalla tasolla. Vuonna 2023 voimaan tullut sote-verotusuudistus nosti Tammelan seurakunnan kirkollisverotuottoja 10,7 % vuonna 2023. Vuoden 2025 verotulojen kasvuun vaikuttaa merkittävästi hallituksen julkisen talouden sopeutustoimina tekemät lakimuutokset.

Kirkkovaltuusto päätti vuoden 2025 kirkollisveroprosentiksi 1,70. Verotulokertymään vaikuttavat monet tekijät kuten talouden yleinen kehitys, työllisyystilanne, seurakunnan jäsenten ansio- ja eläketulojen määrä sekä seurakunnan tuloveroprosentti. Hallituksen sopeutustoimien vaikutustakaan ei vielä talousarvion laadintahetkellä tiedetä.

1.5 Seurakunnan painopistealueet vuonna 2025

Tammelan seurakunnan missio, visio, strategia

Tammelan seurakunta – juuri sinulle!

Perustehtävä: *Tammelan seurakunta välittää sanomaa pelastajasta Jeesuksesta Kristuksesta ja kutsuu ihmisiä elämään yhteydessä Jumalan kanssa sekä saamaan tästä voimaa omaan elämäänsä ja lähimmäisen rakastamiseen.*

Arvot: *Usko, toivo, rakkaus Tammelan seurakunnassa on*

- *uskoa Jumalaan, joka liittää eri-ikäisiä ihmisiä seurakuntayhteyteen ja luo seurakunnalle perustan*
- *luottamusta siihen, että toivo antaa tukea ja kääntää ihmisten katseet rohkeasti tulevaisuuteen sekä*
- *sellaista seurakunnan toiminnassa esille tulevaa rakkautta, joka on asettumista lähimmäisen rinnalle heidän parhaakseen.*

Näky: *Tammelan seurakunta on yhteisö, jossa eri-ikäiset ihmiset voivat saada elämäänsä uskoa, toivoa ja rakkautta.*

Painopisteet: ***Ovet auki ulospäin ja kasvuun***

- *Viestitämme rohkeasti hyvää sanomaa Jeesuksesta ja viemme toimintaamme myös sinne, missä ihmiset jo valmiiksi ovat.*
- *Panostamme kohtaamisiin ja kutsumme eri-ikäisiä ja erilaisissa elämänvaiheissa olevia seurakuntalaisia rakentamaan yhdessä työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa yhteisöllisesti ja hengellisesti vahvaa seurakuntaa.*
- *Otamme erityiseksi painopisteeksi nuorten aikuisten ja työikäisten tavoittamisen sekä heidän omista tarpeistaan nousevan toimintamuodon kehittämisen yhdessä heidän kanssaan.*
- *Rakennamme yhteistyössä perheiden ja kasvattajien kanssa lasten ja nuorten kristillistä kasvua vahvistavaa toimintaa.*

Ovet auki yhteistyölle ja kumppanuuksille

- *Liitymme yhä vahvemmin Tammelan luonnon, kylien ja kulttuuritapahtumien tarjoamiin toiminta- ja yhteistyömahdollisuuksiin sekä kumppanuuksiin.*
- *Toimimme sen hyväksi, että eri-ikäiset vapaaehtoiset voivat omilla taidoillaan rakentaa yhteistä seurakuntaa.*
- *Vahvistamme yhteyttämme paikkakunnan opiskelijoihin ja erityisryhmiin.*
- *Lujitamme edelleen yhteistyötä sosiaali- ja kunnan sivistystoimen kanssa sekä luomme verkostoja Tammelan ulkopuolelle.*

Ovet auki mahdollisuuksien tulevaisuudelle

- *Rakennamme verkossa toimivan ja fyysisesti kokoontuvan seurakunnan välistä yhteyttä ja lisäämme some-näkyvyyttämme niillä alustoilla, joita nuoret käyttävät.*
- *Annamme arvostuksemme historialle ja perinteille niin, että tämä vahvistaa tulevaisuuteen suuntautumistamme.*
- *Olemme valmiita muutokseen ja rakennamme seurakuntaa, jossa toiminta ja talous ovat tasapainossa.*
- *Tavoittelemme hiilineutraalia seurakuntaa ottaen huomioon ilmastonmuutoksen ja ympäristöä kunnioittavat arvot.*

Hiilineutraali kirkko 2030-strategia ja ympäristöasiat

Kirkon tavoitteena on olla toiminnassaan hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Kirkon seurakuntien tarpeisiin räätälöity ympäristöjärjestelmä Kirkon ympäristödiplomi on työkalu, jonka avulla toteutetaan kirkon energia- ja ilmastostrategian tavoitteita. Tavoitteena on, että kaikilla seurakunnilla on ympäristödiplomi vuoteen 2025 mennessä.

Kiinteistöjen hiilidioksidipäästöjä vähennämme niin ikään luopumalla tarpeettomista tiloista kiinteistöstrategiamme mukaisesti. Hankintaohje tullaan valmistelemaan, jossa huomioidaan hankintojen ympäristövaikutukset. Suosimme etätyötä silloin kun se toiminnan kannalta on mahdollista. Noudattamme seurakunnille laadittuja vastuullisen sijoittamisen ohjeita. Ympäristödiplomia haetaan vuonna 2025. Tavoitteenamme on olla hiilineutraali seurakunta vuonna 2030.

Arviot seurakunnan kiinteistöjen kehityksestä sekä kiinteistöjen tulevista investointitarpeista kiinteistöstrategian mukaisesti

Kuluvana vuonna valmistuneessa kiinteistöstrategiassamme kiinnitämme huomiota siihen, että kiinteistökantamme on ympäristöystävällistä eikä meillä ole kiinteistökantaa, joka ei ole toiminnan kannalta välttämätöntä. Strategiassamme tarkastelemme avoimin mielin sitä, mikä vielä toimii ja mistä on aika luopua. Tarkastelemme ja arvioimme tilojen vuokrausta aitona vaihtoehtona tilojen omistamiselle. Tavoitteenamme on, että kiinteistötoimea ja maankäyttöä koskevaan päätöksentekoon on jatkossa aina sisällytetty myös ympäristövaikutusten arviointi.

Seurakunnassamme on käytössä Basis-järjestelmän rakennus- ja kiinteistörekisteri, jossa rakennusten, kiinteistöjen sekä arvoesineiden perustiedot ovat yhteisessä tietokannassa.

Seurakunnan toimintaan suunnitellut muutokset

Tammelan seurakunnan toimintaan ei ole suunnitteilla lähivuosina suuria muutoksia kuten seurakuntaliitoksia tai merkittäviä yhteistyökuvioita naapuriseurakuntien kanssa.

Riskien hallinta

Vuonna 2025 aikana parannetaan kiinteistöjen turvallisuutta päivittämällä kiinteistöjen pelastussuunnitelmat. Pelastussuunnitelmassa on tarkoitus huomioida myös kulttuurihistoriallisesti arvokas kirkollinen esineistö.

1.6 Henkilöstö

Seurakunnassa työskenteli 18 henkilöä (30.9.2024). Toistaisessa palvelussuhteessa työskenteli 11 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 10. Toistaisessa palvelussuhteessa olevista naisia oli 7 ja miehiä 4. Määräaikaisissa työsuhteissa työskenteli 7 henkilöä; 6 miestä ja 1 nainen. Hautausmaahenkilöstössä oli lisäksi palkattuna lyhyissä työsuhteissa kesätyöntekijöitä 1-3 kuukauden mittaisissa työsuhteissa.

HENKILÖSTÖ TYÖALOITTAIN	2024
Seurakuntapapisto	2
Kirkkomuusikot	1
Diakoniatyöntekijät	2
Nuorisotyöntekijät	1
Varhaiskasvatuksen työntekijät	1
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	2
Hautausmaatyöntekijät	1
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	1
YHTEENSÄ	18

Tammelan seurakunnassa ei ole laadittu erillistä henkilöstösuunnitelmaa, koska henkilöstön määrä on alle 20.

Henkilötyövuositaulukko:

Yksikkö	HTV1	HTV2	HTV3
101 Tammelan seurakunta	16,07821918	14,85265753	11,16276712
900 Hautainhoitorahasto	1,627671233	1,627671233	1,515616438
	17,70589041	16,48032877	12,67838356

Tammelan seurakunnassa on laadittu työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämiseksi koulutussuunnitelma henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämissopimuksen mukaisesti.

Henkilöstön työterveyshuollosta on sopimus Terveystalon kanssa. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Henkilöstökulut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Henkilöstökulut	-746 690,17	-784 430,00	-868 500,00	-819 200,00	-823 200,00
Palkat ja palkkiot	-636 907,48	-640 780,00	-708 500,00	-667 400,00	-671 100,00
Henkilösivukulut	-143 069,72	-143 650,00	-160 000,00	-151 800,00	-152 100,00
Henkilökulujen oikaisuerät	33 287,03				

Työssä jaksamisen tukemiseen kulttuuri- ja liikuntaseteleitä varten budjetoidaan kaikille taloussuunnitteluvuosille 200 euroa työntekijää kohden. Työntekijöille tarjotaan mahdollisuutta työsuhtepolku-pyörän hankintaan vuoden 2025 alusta alkaen. Taloussuunnitelmakaudelle on sen lisäksi varattu vuosittainen määräraha, 2000 euroa, henkilökunnan yhteisiä työhyvinvointipäiviä varten.

Henkilöstön hyvinvointi on ollut viime vuosina koetuksella mm. useiden henkilöstön vaihdosten takia. Uusien työntekijöiden rekrytointi ja perehdyttäminen ovat työllistäneet johtavia viranhaltijoita. Henkilöstön vaihtuvuuden syynä on lähinnä olleet useat eläköitymiset vuosina 2022-2023.

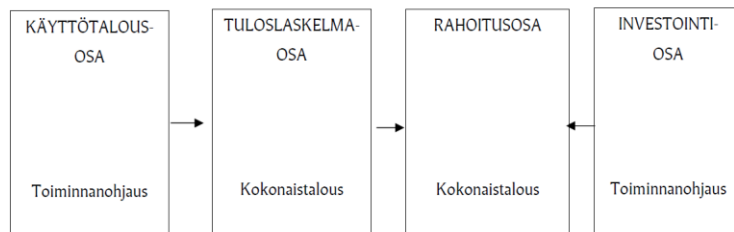
1.7 Talousarvion rakenne

Kirkkojärjestyksen mukaan jokaista varainhoitovuotta varten seurakunnalle on viimeistään edellisen vuoden joulukuussa hyväksyttävä talousarvio. Kirkkoneuvosto vastaa talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta. Kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion sekä vähintään kolmea vuotta koskevan toiminta- ja taloussuunnitelman. Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä. (KJ 6:2.3)

Talousarvio muodostuu käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta, rahoitusosasta ja investointiosasta. Käyttötalous- ja investointiosat osoittavat, mihin seurakuntatalous kohdistaa käytettävissä olevat taloudelliset resurssinsa. Tuloslaskelma- ja rahoitusosat osoittavat, miten seurakuntatalouden taloudellinen tulos muodostuu ja miten seurakuntatalous toimintansa rahoittaa.

Käyttötalous muodostuu pääluokista, joita ovat hallinto, seurakunnallinen toiminta, hautaustoimi ja kiinteistötoimi. Pääluokat koostuvat tehtäväalueista, jotka puolestaan muodostuvat yhdestä tai useammasta tulosityksiköstä/kustannuspaikasta.

Kuva. Seurakuntatalouden talousarvion osat ja niiden liittyminen toisiinsa.

1.8 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovuus merkitsee sitä, että määrärahaa ei saa käyttää muihin kuin kirkkovaltuuston hyväksymässä talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu (KJ 6:2). Määräraha on kirkkovaltuuston talousarviossa tehtäväalueelle antama, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on kirkkovaltuuston talousarviossa tehtäväalueelle asettama tulotavoite. Talousarvioon merkitään määrärahat ja tuloarviot pääsääntöisesti bruttoluvuin vähentämättä tuloja menoista tai menoja tuloista. Määrärahat ja tuloarviot voivat kuitenkin olla sitovia bruttositovuuden sijasta myös nettona, jolloin esim. tehtäväalueen toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on sitova.

Kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion käyttötalousosassa tehtäväaluekohtaiset sitovat toiminnalliset tavoitteet ja muut toiminnan tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sillä tasolla, jolla talousarvio on sitova kirkkovaltuustoon nähden.

Tammelan seurakunnan talousarvion sitovuustasot

Tammelan seurakunnan talousarvion käyttötalousosan sitovuustaso kirkkovaltuustoon nähden on pääluokkataso (toimintakate 1) ja kirkkoneuvostoon nähden tehtäväalueataso. Investointiosa on hankekohtaisesti sitova. Talousarvion sisäiset ja laskennalliset erät eivät ole sitovia eriä.

II Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa on esitetty Tammelan seurakunnan tehtäväaluekohtaiset sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot pääluokkatasolla. Käyttötalousosa on sitova kirkkovaltuustoon nähden pääluokkatasolla (toimintakate 1).

2 Perustelut

Koko seurakuntatalous:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	53 996,31	58 500,00	50 600,00	53 600,00	56 100,00
Toimintakulut	-1 407 583,13	-1 426 830,00	-1 543 950,00	-1 626 350,00	-1 432 950,00
TOIMINTAKATE	-1 353 586,82	-1 368 330,00	-1 493 350,00	-1 572 750,00	-1 376 850,00

2.1 Hallinto (pl 1)

Hallinto yhteensä:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	3 592,00	5 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00
Toimintakulut	-250 266,94	-289 520,00	-337 000,00	-315 100,00	-305 900,00
TOIMINTAKATE	-246 674,94	-284 520,00	-333 000,00	-311 100,00	-301 900,00

Hallintoelimet (101)

Hallintoelimet vastaavat seurakunnan strategisesta johtamisesta ja ylimmästä päätöksenteosta. Seurakunnan päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Luottamushenkilöt ovat perehtyneet hyvin kirkon toimintaympäristöön ja -kulttuuriin sekä päätöksentekoon seurakunnassa. Yhteistyö viranhaltijoiden kanssa on aktiivista ja luontevaa. Päivitetään hallintosääntö ja siinä yhteydessä tarkastellaan kirkkoneuvoston toiminta ja kokoonpano. Kirkollisvaalit syksyllä 2026.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
1. Aktiivinen osallistuminen	Osallistujaluettelo	Kyllä/ei

Taloushallinto ja henkilöstöhallinto (105)

Taloushallinnon tehtävä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa talouspalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Taloushallinto kehittää taloussuunnittelua ja raportointia, jotta se pystyy tuottamaan reaaliaikaista tietoa talouden tilanteesta niin tehtäväaloille kuin luottamushenkilöillekin päätöksenteon tueksi. Taloushallinnon vastuulle kuuluu myös kiinteistön hoito ja isännöinti sekä toimistopalvelut. Tehtäväalueen kuluja ovat IT-tukipalveluiden maksuus, Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) maksut, toimintavakuutusmaksut ja tilintarkastus.

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on Kirkon palvelukeskuksen tehtäväjakotaulukon mukaisesti tuottaa henkilöstöpalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Henkilöstöhallinto kehittää henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöhallinnon prosesseja sekä raportoi henkilöstöasioista. Henkilöstöhallinnon vastuulle kuuluu myös henkilöstön koulutus, työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut, TYKY-päivät, liikunta- ja kulttuurisetelit.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Taloushallinnossa käydään läpi ja päivitetään tehtäväjako Kipan kanssa. Tavoitteena on, että talouspäällikkö voisi jatkossa käyttää aiempaa enemmän työaikaansa taloussuunnitteluun ja kustannuslaskentaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Basis-järjestelmän tiedot on ajan tasalla.	Kirkon remontti dokumentoitu Basiskeen ja kirkkohallituksen avustus haettu maksatukseen.	Kyllä/ei
2. Edistämme työhyvinvointia ja työssäjaksamista.	Kaksi työhyvinvointiin keskittyvää päivää on järjestetty ja 90 % työntekijöistä on osallistunut niihin.	Kyllä/ei
3. Talousarvio- ja tilinpäätösprosessin kehittäminen	Asiakirjat kirkkohallituksen mallien mukaiset. Toteutuneet kokoukset.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Sijaisuuksien varmistaminen poissaoloissa

Kirkonkirjojenpito (107)

Seurakunta ostaa palvelut Tampereen aluekeskusrekisteriltä, joka huolehtii seurakunnan jäsenten väestökirjanpitoon liittyvistä tehtävistä.

Kirkkoherranvirasto (108)

Kirkkoherranviraston alle kuuluu yleishallinnon tehtävät

Seurakunnan toimitusten aika-, paikka- ja työntekijävarausten hoitaminen, asiakaspalvelu, tiedottaminen ja toimistotehtävien hoitaminen. Tehtäväalueen kuluja ovat yleiset hallinnolliset menot ja Katrina-varausohjelman käyttömenot.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Seurakuntatoimiston palvelun järjestäminen ma-to klo 9-13 poikkeustilanteissakin	Toimiston aukiolopäivät	

2.2 Seurakunnallinen toiminta (pl 2)

Seurakunnallinen toiminta yhteensä:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	18 370,41	12 500,00	6 500,00	6 500,00	6 500,00
Toimintakulut	-652 011,16	-633 100,00	-718 700,00	-705 650,00	-707 450,00
TOIMINTAKATE	-633 640,75	-620 600,00	-712 200,00	-699 150,00	-700 950,00

Jumalanpalveluselämä 201

Jumalanpalvelus (messu) on seurakunnan hengellisen elämän keskus. Jumalanpalveluselämän tarkoituksena on vahvistaa siihen osallistuvia sanalla, rukousyhteydellä ja ehtoollisen sakramentilla sekä tarjota mahdollisuus kokea yhteyttä ja osallisuutta. Toteuttamalla erityyppisiä jumalanpalveluksia seurakunta pyrkii tavoittamaan ihmisiä mahdollisimman monipuolisesti. Jumalanpalveluselämä voi avata seurakuntalaisille myös luontevan mahdollisuuden vapaaehtoistyöhön.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Monipuolisen ja tavoittavan jumalanpalveluselämän mahdollistaminen kirkon korjaus- ja muutostöiden aikana keväällä sekä töiden tultua valmiiksi normaaliin ja Tammelaan sopivaan monipuoliseen jumalanpalveluselämään palaaminen uusittua kirkkotilaa, Kirkko kylässä- ja muita erityismessuja edelleen kehittäen. Vahvistetaan myös olemassa olevaa messuavustajakäytäntöä. Tavoitteena on, että jumalanpalveluselämä on seurakunnan viikkotoiminnan keskus.

Syksyn jumalanpalveluselämässä erityinen huomio kiinnitetään piispantarkastukseen 12.–14.9. liittyvään piispanmessuun, joka on myös uusitun kirkon käyttöönottomessu.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Messut kirkon korjaus- ja muutostöiden aikana: n. 2 krt/kk messu klo 10 väistötilassa Tammelan kirkonkylällä ja 2 krt/kk Kirkko kylässä -messu klo 13. Kesäkaudella ulkoilmamessut tai erityissanajumalanpalvelukset Saarnakivellä, Teuron Areenalla ja Vekkilän museotilalla, mahdollisesti Korteniemen perinnetilalla. Kirkon korjaustöiden valmistuttua messut kirkossa n. 3 krt/kk ja 1 krt/kk kylillä.	Messujen toteutuminen suunnitelman mukaan	
2. Lasten ja nuorten sekä heidän läheistensä aktivoiminen jumalanpalveluselämään Mikaelin messuja ja perhejumalanpalveluksia kehittäen.	Toteutuneet messut ja jumalanpalvelukset sekä niihin osallistuneet kohderyhmäläiset.	
3. Messuavustajakoulutuksen järjestäminen syksyllä.	Toteutunut koulutus.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Vaikka kirkossa tehtävät korjaus- ja muutostyöt tarjoavat hyvän mahdollisuuden kehittää uusitussa kirkkotilassa jumalanpalveluselämää entistä monipuolisemmaksi ja nykyistä paremmin tammelaisia tavoittavaksi ja resurssina ovat jatkossakin kylätaloilla ja muualla toteutettavat messut ja jumalanpalvelukset, haasteena on silti edelleen työikäisten ja perheiden osallisuuden lisääminen seurakunnan jumalanpalveluselämässä. Keskeisintä ei kuitenkaan ole muodot, vaan evankeliumi ja sanoma, joka puhuttelee ja tavoittaa kaikenikäisiä. Toki muodot, ympäristö ja rakenteet voivat haitata sanoman perillemenoa.

Hautaan siunaaminen (202)

Hautaan siunaamiset ovat yksi seurakunnan tärkeimpiä perustoimintoja, joiden hyvä hoitaminen vaatii erityistä huomiota. Näin toimien seurakunnan työntekijät osoittavat arvostavansa edesmenneiden elämää vielä heidän kuolemansakin jälkeen. Tammelassa hautausten merkitys korostuu, koska siunaamisia on paljon suhteessa muihin toimituksiin ja hautauksissa kohdataan vuosittain paljon sellaisia ihmisiä, jotka eivät muuten osallistu seurakunnan tai ylipäänsä kirkon toimintaan.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Yksi ns. jälkihoitoyhteydenotto jokaiseen siunausprosessissa kohdattuun (lähi)omaiseen n. kuukausi toimituksen jälkeen tavoitteena tarjota apua surutyöhön. Yhteydenotolla voidaan myös vahvistaa surun kokeneiden hengellistä elämää ja yhteyttä kirkkoon tai kotiseurakuntaan. Palautetta toimituksista saadaan säännöllisesti hautaus toimistojen kanssa pidettävien yhteistoimintatapaamisissa. Hoidetaan siunaukset mahdollisimman hyvin ja arvokkaasti väistötalassa/tiloissa kirkon korjaus- ja muutostöiden aikana ja siunausten palauttaminen takaisin kirkkoon töiden päätyttyä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
Jälkihoitoyhteydenoton käyttöönotto vuoden alusta.	Toimintatavan vakiintuminen	
Siunausten hyvä ja arvokas toteuttaminen väistötaloissa ja kirkossa korjaus- ja muutostöiden jälkeen.	Osallistujien, hautaus toimistojen ja työntekijöiden palaute.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Kirkon korjaus- ja muutostöiden aikana tilahaasteen voi muodostaa mahdollinen sisäilmaongelman pahentuminen siunausten väistötalana toimivassa seurakuntakodissa.

Vuoden alusta seurakunnassa on tarkoitus olla kaksi pappia, mikä tarkoittaa toimitusten selvää lisääntymistä pappia kohden. Varsinkaan siunaustoimitusten määrät eivät vähene samassa suhteessa paikkakunnan väkimäärän kanssa.

Muut kirkolliset toimitukset (203)

Muut kirkolliset toimitukset (kasteet, konfirmaatiot, avioliittoon vihkimiset ja siunaamiset, kodin siunaamiset) ovat osa seurakunnan jumalanpalveluselämää. Niiden kautta seurakunta on mukana toimituksiin kokoontuvien ihmisten ja seurakuntalaisten elämän tärkeissä taitekohdissa. Kirkollisten toimitusten tehtävänä on välittää tilaisuuksiin osallistuville Jumalan armoa ja kokemus hänen läsnäolostaan.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Toimitusten avulla pyritään vahvistamaan osallistujien hengellistä elämää ja yhteyden kokemista sekä aktivoida heitä hakeutumaan seurakuntayhteyteen ja seurakunnan toimintaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1.Toimituskeskusteluiden yhteydessä vahvistetaan kutsua tulla mukaan seurakunnan muuhun toimintaan	Osallistujamäärät ja saatu palaute	
2. Tarjotaan kodinsiunauksia kasteiden yhteydessä tai erillisinä toimituksina.	Lisääntyneet kodinsiunaukset	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Haasteena on löytää keinoja, joilla varsinkin nuoria aikuisia onnistutaan saamaan mukaan seurakunnan muuhun toimintaan kirkollisten toimitusten jälkeen.

Aikuistyö (204)

Aikuistyön tehtävänä on järjestää hengellistä elämää ja yhteyttä seurakuntaan vahvistavaa säännöllistä ryhmätoimintaa aikuisille. Aikuistyötä ovat mm. raamattu-, rukous-, teema- ja aikuiskasvatuspiirit ja aikuistyön puitteissa toteutetut retket, seurakuntamatkat, leirit, harrastekerhot, parisuhdekurssit sekä hiljaisuuden rettiitit.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on toteuttaa sellaista "matalan kynnyksen" toimintaa, jonka kohderyhmänä on nuoret aikuiset ja työikäiset sekä suunnitella ja toteuttaa toimintaa yhdessä heidän kanssaan. Pyrkimyksenä on myös tarjota aikuisväestölle suunnattua, kristinuskon tietämystä syventävää opetusta ja ryhmätoimintaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Miesten aamukahvitoiminnan käynnistäminen yhteistyössä Forssan seurakunnan kanssa ja naisten aamukahvitoiminnan tukemisen jatkaminen.	Toteutuneet tilaisuudet (1 krt/kk) ja osallistujamäärät	
2. Alfa-kurssi syksyllä	Toteutunut kurssi, kurssille osallistuneet ja sitoutuminen	
3. "Pizzaa ja Pyhää Henkeä" -illat keväällä ja syksyllä (vapaaehtoisten rekrytointia ja valmentamista)	Toteutuneet tilaisuudet, osallistuneet ja sitoutuminen	
4. Kirkkovaellus Klemelästä Tammelan kirkkoon	Toteutuneet vaellus ja osallistuneet	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Työikäisiä sekä varsinkin nuoria aikuisia tavoittavan tilaisuuden ja toiminnan onnistunut suunnittelu ja toteutus edellyttää taloudellista panostusta.

Muut seurakuntatilaisuudet (205)

Muita seurakuntatilaisuuksia ovat mm. kinkerit, evankeliointia edustavat tilaisuudet (esim. Sanan ja rukouksen –illat), tempaukset, hartaushetket, raamatunopetustilaisuudet, seurat sekä erilaiset alueelliset ja valtakunnalliset tilaisuudet. Tammelassa muita seurakuntatilaisuuksia ovat myös seurakunnan mukanaolo Hakkapeliitta-tapahtumassa Mustialan alueella elokuun alussa sekä Mikaelin tapahtuma kirkon ympäristössä mikkelinpäivää edeltävänä perjantai-iltana syys-lokakuun vaihteessa.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Jatketaan säännölliseksi muodostuneiden Sanan ja rukouksen iltojen pitämistä seurakunnan tiloissa, Torron kappelilla sekä silloin tällöin myös kylätaloilla. Toteutetaan syksyllä yksi raamatunopetussarja. Kehitetään edelleen seurakunnan telttakirkkoa ja ”ständiä” Hakkapeliitta-tapahtumassa sekä toimintaa Mikaelin tapahtumassa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Säännölliset Sanan ja rukouksen -illat sekä niissä toimivien vapaaehtoisten lisääminen	Säännöllisesti toteutuneet illat ja kasvanut vapaaehtoisten joukko	
2. Raamatunopetussarja syksyllä	Opetussarjan toteutuminen ja siihen osallistuneiden määrä	
3. Seurakunnan aikaisempaa näkyvämpi rooli Hakkapeliitta- ja Mikaelin tapahtumissa.	Palaute ja kävijämäärät	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Kirkon korjaus- ja muutostyöt sekä väistötilaksi muutetussa seurakuntakodissa todetut sisäilmaongelmat aiheuttavat jossain määrin jatkossa toimitilahaasteita. Kirkon korjaustöiden valmistuttua hyödynnettävissä on aikaisempaa toiminnallisempi kirkko, mutta sen sijaan seurakuntakoti ei todennäköisimmin ole enää syksystä 2025 käytössä olevaa tilaresurssia.

Tiedotus ja viestintä (210)

Tiedotustoiminnan tarkoituksena on tuoda seurakunnan tilaisuuksia koskeva informaatio mahdollisimman hyvin seurakuntalaisten ulottuville. Lisäksi tiedotustoiminta pyrkii mainoksilla, tiedotteilla ja sähköisellä viestinnällä olemaan näkyvillä eri medioissa sekä herättämään kiinnostusta seurakunnan toimintaa kohtaan. Viestinnän kulmakiviä ovat kuitenkin edelleen henkilökohtainen kutsu ja paikallismedian hyödyntäminen.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Jatketaan nykyisten tiedotuskanavien jatkokehittämistä ja olemassa olevien tiedotuskanavien hyödyntämistä mm. kirkon korjaus- ja muutostöihin liittyvässä tiedotuksessa sekä syyskuussa huipentuvassa piispantarkastusprosessissa. Pyritään edelleen myös valmentamaan vanhoja ja uusia työntekijöitä tiedotuksen yhteisessä tehtävässä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Lukkarin käytön vahvistaminen	Palaute käyttäjiltä ja seurakuntalaisilta	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Jonkin verran haasteita tuottaa edelleen mm. se, etteivät kaikki työntekijät käytä sosiaalista mediaa, joista Facebook on seurakunnan toiminnan kannalta merkittävimpiä kanavia.

Musiikki (220)

Musiikkityön missiona on kutsua musiikin keinoin ihmisiä seurakuntayhteyteen. Musiikkityö tukee muita työaloja palvelullaan ja luo yhteisöllisyyttä sekä vahvistaa paikallista musiikin harrastamista. Työmuoto tarjoaa musiikin ammattilaisille mahdollisuuden esiintymisiin.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kirkon remontin valmistuessa toimitukset, jumalanpalvelukset, kuorotoiminta, isokoulutuksen musiikkiosuus ja bänditoiminta sekä kanttorin keskeisin työpiste nuotistointeen ja soittamiseen siirretään takaisin kirkkoon. Kirkon valmistuminen ajoittuu todennäköisesti kuoron kauden ulkopuolelle, joten on varauduttava nopeasti valmistautumaan ohjelmistolla ja ylimääräisillä harjoituksilla juhlamessuun kirkon avautuessa. Uusi AV-järjestelmä vaatii perehtymistä ja valmiutta tarvittaessa tukea ja koulutusta työyhteisöä. Remontin valmistuminen mahdollistaa yhteistyön syventämisen ja suunnitelmallisen edelleen kehittämisen eri musiikkiryhmien, musiikkiopiston ja kunnan kulttuuritoimen kanssa.

Mikäli urkujen peruskorjaushanke etenee, urkurakentamon aikatauluista riippuu, miten nopeasti se voidaan toteuttaa. Käytännössä kysymyksessä olisi monella tapaa historiallisen soittimen restaurointi lähemmäs ehjää, alkuperäistä suomalais-romanttista sointi-ihannetta palauttamalla 1970-luvulla tehtyjä neobarokki-tyylisiä muutoksia takaisin alkuperäiseen 1800-luvun Thulé-sointiin. Urkurakentamolla on tällä hetkellä yli vuoden tilauskanta, joten todennäköisesti hanke voi aikaisintaan alkaa vuonna 2026 ja edellyttää noin viiden viikon taukoa urkujen käytössä. Kirkon saaminen takaisin käyttöön mahdollistaa myös pohdinnan, miten Tammelan konserttitarjontaa voitaisiin tulevaisuudessa kehittää yhteistyössä kunnan kanssa ehyeksi kokonaisuudeksi, jossa molempien toimijoiden tilaisuuksia voitaisiin viestiä yhtenä konserttisarjana.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1.Toiminnan siirtäminen takaisin kirkkoon ja uusien työvälineiden täysmittainen käyttöönotto	Toiminta on suunnitelmallisesti ja onnistuneesti siirretty kirkkoon ja AV-järjestelmä otettu haltuun.	
2.Yhteistyön vakiinnuttaminen eri tahojen kanssa	Suunnitelmallinen yhteistyö Veteraanien perinnekuoron ja Tella-lauluryhmän kanssa messuavustuksissa ja yhteislaulutilaisuuksissa. Yhteistyö seutukunnan seurakuntien kanssa Juurimessun toteuttamiseksi toukuussa Forssan kirkossa.	
3. Bänditila Pappilan vintille ja urkujen peruskorjaus	Bänditilan varustus ja tilojen käytön aikataulutus on saatu kuntoon ja viestintä aloitettu. Urkujen peruskorjaushanke on hyväksytty ja aikataulutettu vuodelle 2026.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Mikään tavoitteista ei tule toteutumaan ilman työyhteisön tukea ja suunnittelun aloittamista riittävän aikaisin. Soittimien ja laitteiden siirto vaatii musiikkiasiantuntemusta. Seurakuntakodin Yamaha-flyygeli sekä Pappilan kamarin Kawai-piano siirretään kirkkoon ja sähköflyygeli jää pysyvästi Pappilan saliin. Kawai-piano sijoitetaan kirkon takaosan kahvittelutilaan.

Lauluryhmien kutsuminen messuun edellyttää riittävän ajoissa laadittua jumalanpalvelussuunnitelmaa. Yhteisprojektit ovat innostavia ja houkuttelevat seurakuntalaisia osallistumaan messuun.

Varhaiskasvatus (231)

Seurakunnan varhaiskasvatus toteuttaa tavoitteellista kristillistä varhaiskasvatusta ja kasteopetusta sekä tukee perheitä kasvatustyössä. Lisäksi seurakunnan varhaiskasvatus jatkaa mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä kunnan varhaiskasvatuksen ja kolmannen sektorin kanssa.

Varhaiskasvatuksen työalalla toimivat kasvatustyöntekijä ja lapsi- nuoriso-, ja perhetyön diakoni, joka osallistuu perhe- ja päiväkerhotoimintaan sovitusti. Työntekijät osallistuvat myös varhaisnuoriso-, rip-pikoulutyöhön ja perhediakoni myös diakoniatyöhön.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on varhaiskasvatustyön jatkumisen turvaaminen. Pyrkimyksenä on vakiinnuttaa vuonna 2024 kasvanut ja onnistunut päiväkerho- sekä perhekerhotyö. Kehitetään rovastikunnallista varhaiskasvatus- ja perhetyön yhteistyötä ja tehdään perheille suunnattuja tapahtumia rovastikunnallisesti yhdessä. Syksyllä 2024 aloitetun uuden viikoittain kokoontuvan iltaperheliikuntaryhmän jatkuminen kylätalolla. Tavoitteena on ylläpitää Tammelan kunnan ja kolmannen sektorin kanssa vuonna 2024 virinnyttä hyvää yhteistyötä. Yhteistyötä tehdään tapahtumien järjestämisessä.

Diakoniatyön virka siihen liittyvine nuoriso- ja perhediakonian painopisteineen tukee monipuolisemmin lapsiperheitä. Sen tavoitteena on kehittää perheille suunnattua diakonista toimintaa.

Uutena toimintamuotona järjestetään syksyllä diakoninen perhepäivä leirikeskuksessa kasvatustyöntekijän ja perhediakonin yhteistyönä.

Kirkon ympäristödiplomiin liittyen kasvatustyöntekijä toimii seurakuntamme liikunta-agenttina. Tehtävänkuvaaan kuuluu liikunnan esillä pitäminen ja sen mahdollistaminen ja liikunnan lisääminen eri tapahtumissa.

Seurakunnassamme on taideartesaaniohjaaja opiskelijana, mikä mahdollistaa laajemmin kädentaitojen tekemisen eri-ikäisille eri tapahtumissa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Olemassa olevan säännöllisen toiminnan, päiväkerhojen ja perhekerhojen jatkuminen.	Päivä- ja perhekerhoissa osallistujia määrät.	
2. Järjestää ja kehittää perheille suunnattuja tapahtumia.	Tapahtumien toteutuminen ja kävijämäärät.	
3. Kehittää Rovastikunnallista yhteistyötä ja tapahtumia	Toteutuneet tapahtumat ja kävijämäärät.	
4. Kunnan ja kolmannen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö	Toteutuneet tapahtumat ja kävijämäärät	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Haasteena on työntekijäressurssien riittävyys tavoitteellisen toiminnan lisääntyä kaudella 2024 ja luotujen verkostojen kanssa tehtävän yhteistyön jatkuminen. Toimitilojen siirryttyä uuteen yhteiskäytömalliin haasteena voi olla tilojen monikäytön onnistuminen ja varastotilojen riittävyys. Samoin päiväkerho toiminnassa toimintaympäristön laajentuminen ja ulkoilu omalla pihalla. Pihalle on tarve rakentaa ulkoleluille ja välineille varasto.

Toiminnan laajentumisen myötä haasteena voi olla työntekijäressurssien riittävyys sairastumisien ja koulutuksien takia. Päiväkerhotyön kasvu kahteen päivään viikossa tuo haasteita työntekijäressurssiin.

Kulut kasvavat diakonisen perhepäivän järjestelyiden, ruokailun, aineiden, tarvikkeiden ja kuljetusten takia. Liikunnan edistämisen tapahtumissa ja kerhoissa on tarve hankkia liikuntapedagogisia välineitä. Kädentaitojen tekemisen toteutus eri tapahtumissa eri-ikäisille lisäävät aine- ja tarvikekustannuksia työalalle.

Nuorisotyö (233)

Nuorisotyön tehtäväalueeseen sisältyy varhaisnuorisotyö, nuorisotyö, erityisnuorisotyö, partio, muu lapsi- ja nuorisotyö ja koulu- ja oppilaitostyö, joiden tuotot ja kulut kirjataan tähän. Nuorisotyö tukee lasten ja nuoren kristillistä kasvua sekä kehitystä itseänsä ja muita arvostavaksi sekä toiset huomioon ottavaksi itsenäiseksi ihmiseksi. Nuorisotyö antaa mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa seurakunnan toimintaan.

Nuorisotyötä toteuttaa nuorisotyönohjaaja apunaan kasvatuksesta vastaava pappi ja kasvatus- ja perhetyön diakoni. Kasvatustyöntekijä mukana sovitusti leireillä ja kerho-ohjaajien tukena.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on kutsua nuoria mukaan seurakunnan yhteyteen ja antaa nuorille mahdollisuuksia vaikuttaa toimintaan. Tarkoituksena on perustaa noin kymmenen hengen ryhmä nuorista, jotka haluaisivat suunnitella ja toteuttaa tulevaa nuorten toimintaa. Uutena tapahtumana järjestetään pääsiäisen aikaan kiirastorstaina nuorille pääsiäisruokailu, johon liittyy pääsiäisen ajan musiikkia ja raamatunkohdita. Nuortenillat jatkuvat vuoden alusta rippikoulunuorteniltoina. Nuorteniltoja kehitetään syksystä alkaen siten, että ne alkavat heti yläkoulun loppumisen jälkeen ja mukaan kutsutaan kaikkia yläkoulu-laisia. Nuorisotilan on tarkoitus muuttaa Vanhasta kirjastosta Pappilan yläkertaan syksyllä.

Alakoululaisille järjestetään leirejä talvilomalla, kesällä ja päiväleiri syksyllä. Nivelvaiheessa oleville 6–7 lk. järjestetään leiri syksyllä ja keväällä. Donkis -toimintailtoja järjestetään keväällä Manttaalini nuorisotilalla. Yhteistyötä koulujen kanssa jatketaan koulukirkkojen, päivänavausten ja kotikirkko tutuksi suunnitelman mukaisesti. Partiolippukunta Tammelan metsänkävijöiden toimintaa tuetaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Järjestetään lasten talvi- ja kesäleirit, 6–7 lk. leirit, isosleirit	Leirit pidetty	Kyllä / ei
2. Saada noin kymmenen hengen aktiivinen joukko nuoria suunnittelemaan tulevaa	Nuoret sitoutuvat srk nuorisotyöhön	Kyllä /ei
3. Nuortentilojen kehittäminen nuorille sopivaksi	Pappilan yläkerta nuorisotyön käyttöön	Kyllä / ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Leirikeskuksen tilanne aiheuttaa epävarmuutta ja tuo seurakunnan vahvan leirityön jatkuvuuden uusien kysymysten eteen. Sopivan leiripaikan löytäminen, työntekijäresurssit ja leiripaikan hinta ovat avainasemassa leirityön mahdollistamiseksi. Nuorten ajankäyttö ja kiinnostus seurakunnan toimintaan haastavat nuorisoryhmän kokoamista. Nuorteniltojen alkaminen jo klo 15 haastavat isoskoulutuksen rakenteen ja kanttorin mukana olemisen isoskoulutuksessa. Uudelleen suunnittelulle on tarvetta nuorteniltojen tulevaisuuden ja toimivuuden takia.

Kulut nousevat kokonaisuudessaan edellisvuoteen verrattuna johtuen talvi- ja syysleirien pitopaikan siirtämisestä pois omasta leirikeskuksesta. Retki-, musiikki- ja ohjelmapalveluihin on huomioitu alakouluikäisten talvileiri, 6–7 lk. leiri ja isosleiri sekä kymppisynttärin esiintyjä ja isoskoulutusleirin esiintyjä. Ravitsemispalveluihin on huomioitu kesä- ja syysleireillä syntyvät ruokakustannukset. Kuljetuspalveluihin on huomioitu kuljetukset Uusi Alku ja Maata Näkyvissä tilaisuuksiin, alakouluikäisten talvileirin leiripaikkaan, 1 lk. kirkkoon tutustuminen ja 4 lk. kymppisynttärin.

Rippikoulu (235)

Rippikoulu on evankelis-luterilaisen kirkon kasteopetusta. Rippikoulu tarjoaa nuorille mahdollisuuden pohtia elämään ja uskoon liittyviä kysymyksiä yhdessä ohjaajien ja ikätovereiden kanssa. Rippikoulua jäsentää Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017. Sen mukaisesti rippikoulu rakentuu aihepiireistä, usko, yhteys, turvallisuus, pyhyys, ilo, osallisuus ja vastuunkanto.

Rippikoulutyöhön osallistuvat kasvatuksen pappi, kirkkoherra, nuorisotyönohjaaja, perhediakoni, kasvatuksen työntekijä ja diakoni.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on, että rippikoulun suosio säilyy nuorten keskuudessa edelleen ja rippikoulu sitouttaisi sen käyneitä nuoria seurakunnan toimintaan ja isoseksä. Uutena tapahtumana järjestetään elokuussa leirien päätyttyä Vielä kerran -iltapäivä rippikoululaisille Kaitalammilla, johon kutsutaan kaikkia vuonna 2025 rippikoulun käyneitä. Illan tavoitteena on muistuttaa rippikoulun parhaista asioista ja siten kannustaa isoskoulutukseen.

Rippikouluryhmien ryhmänmuodostukseen panostetaan järjestämällä Tullaan tutuksi -iltapäivä ennen ryhmän kokoontumisia. Lisäksi järjestetään kaikille rippikouluryhmille yhteinen seurakuntaan tutustumispäivä, jossa diakonia, lähetystyö, musiikki ja nuorisotyö esittäytyvät. Gospelartisti vierailee leireillä ja esittelee gospelmusiikkia nuorille.

Pyritään sitouttamaan huoltajia nuoren rippikouluun yhteisissä tapaamisissa ja parantamaan yhteistyötä huoltajien ja nuorten kanssa. Tavoitteena on turvallinen rippileiri jokaiselle nuorelle ja sitä edesauttaa yhteydenotto ohjaajan toimesta jokaisen rippikoululaisen kotiin ennen intensiivijaksoa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Järjestetään neljä rippikoulua: talvi-, Kesä 1-, Kesä 2- ja päivärippikoulu.	Rippikoulut järjestetty	Kyllä / ei
2. Yhteydenpito jokaisen rippikoululaisen huoltajaan ennen intensiivijaksoa	Yhteydenotto toteutettu 90% ohjaajan toimesta.	Kyllä /ei
3. Vielä kerran -riparille ilta elokuussa kaikille vuonna 2025 rippikoulun käyneille.	Järjestetään tapahtuma, jonka tavoitteena on, että 20% rippikoulun käyneistä osallistuu iltaan.	Kyllä / ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Vuonna 2025 rippikouluikäluokka on kooltaan pienempi kuin vuonna 2024 ja siitä syystä on yksi rippikouluryhmä vähemmän. Leirien onnistumisen kannalta on tärkeää, että rippikouluryhmiin ja leireille saadaan riittävästi työntekijäresurssia ja isosia. Myös leirikeskuksen ja seurakuntakodin tilanne sekä kirkon remontti aiheuttavat epävarmuustekijöitä ja mahdollisesti lisäävät kuluja. Kasvatuksen tiimiin rekrytoidaan kasvatuksen pappi. Kesäteologi palkataan kahdeksi kesäkuukaudeksi rippikouluja ja lastenleirejä varten.

Kulut laskevat kokonaisuudessaan edellisvuoteen verrattuna johtuen rippikouluryhmän koosta. Retki-, musiikki- ja ohjelmalveluihin on huomioitu talvella pidettävä rippileiri toisessa leirikeskuksessa ja gospelartistin vierailun lisäkulut. Elintarvike- ja tarjoilukustannusten kulut on huomioitu suunniteltujen tilaisuuksien mukaan.

Rippikoulut järjestetään Vihreät riparit -periaatteiden mukaisesti.

Diakonia (241)

Diakoniatyön tehtäviin kuuluu perinteisen diakoniatyön lisäksi mm. päiväpiirit, diakonia-lähetyspiirit, perhekerho, perheiden tapahtumat, vammaistyö ja mielenterveystyö, diakoniatilaisuudet, diakonia-työn ruoka-avustukset sekä muut taloudelliset avustukset. Tärkeinä työmuotoina ovat asiakasvastaan-
otot diakoniatoimistolla sekä kotikäynnit.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Diakoniatyön painopisteenä on määritellä ns. palvelutakuu eli päivien määrä, jonka puitteissa keskusteluajan varmuudella saa. Keskusteluavun tarve on viime vuosien aikana li-
sääntynyt ja seurakuntalaisille koetaan tärkeäksi välittää tieto siitä, missä ajassa keskusteluapua on varmuudella saatavissa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Diakoniatyössä keskusteluun pääsee 7 arkipäivän sisällä.	7 päivän tavoite on saavutettu.	Kyllä/ei

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Ajanvarausvastaanotto tai kotikäynti asiakkaan luokse pyritään toteuttamaan seitsemän arkipäivän kuluessa. Aikaa varataan 1-1,5 tuntia/ asiakas. Kotikäyntityö varsinkin iäkkäiden asiakkaiden luona on tärkeä diakoniatyön työmuoto.

Vuoden 2025 pyritään vakiinnuttamaan ja vakauttamaan kahden diakonian viran mallia toimivaksi kokonaisuudeksi. Säilytetään hyvä ja toimiva yhteistyö ja verkostoituminen julkisen sektorin toimijoi-
den kanssa.

Diakoniatyöntekijöiden työhuoneet ja vastaanotto ovat talousarviovuoden alusta seurakuntatoimis-
tossa.

Perheneuvonta (242)

Perheneuvonnan tehtävänä on tarjota seurakunnan toimialueella asuvalle henkilölle henkilökohtaista neuvottelu- ja keskusteluapua perhe-elämän vaikeuksiin ja elämän kriisitilanteisiin.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen päättäessä sopimuksen perheneuvonnasta alueen seurakuntien kanssa rovastikunnan seurakunnat (Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela ja Ypäjä) ovat muodostamassa keskenään uutta sopimusta 1.1.2025 alkaen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Turvata perheneuvonnan jatko rovastikunnan alueella entisin resurssein.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Perheneuvon kulut ovat olleet Tammelalle vuosittain n. 11.000, mutta uudessa tilanteessa kulut kasvavat 1,8-kertaiseksi, mikä tarkoittaa n. 20.000 euron kulua.

Palveleva puhelin (244)

Seurakunnalle kuuluva osuus palvelevan puhelimen kuluista. Seurakunta siirtyy 1.1.2025 Järvenpään johtamaan Palvelevaan puhelimeen.

Sairaalasielunhoito (243)

Sairaalasielunhoito toiminta. Jokainen sairaalasielunhoidon kuluihin osallistuva seurakunta ilmoittaa taloustilastossa vain oman osuutensa.

Lähetys (260)

Lähetystyön luonteeseen kuuluu meneminen sinne, missä Kristusta ei vielä tai ei enää tunneta. Tammelan seurakunta osallistuu kirkon maailmanlaajuiseen lähetystehtävän toteuttamiseen. Kristuksen kirkolleen antama lähetystehtävä kulkee läpileikkaavasti mukana monessa seurakunnan muussa työmuodossa. Työala järjestää mm. lähetysiltoja ja lähetyslounaita ja kokoaa lähetystyön tukemiseen tarkeitteja ryhmiä sekä täyttää lähetysjärjestöjen kanssa solmittujen nimikko- ja kannatussopimusten velvoitteet. Nimikkolähetit tai -kohteiden edustajat vierailevat seurakunnassa kertomassa työstään ja järjestön toiminnasta.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on saada vuoden aikana järjestettyä jokaisen Tammelan seurakunnan tukeman lähetysjärjestön kanssa yksi tilaisuus, jossa järjestö, tuettu työmuoto tai nimikkolähetit on tavalla tai toisella esillä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Lähetystilaisuus kunkin seurakunnan tukeman lähetysjärjestön kanssa.	Toteutuneet tilaisuudet ja niihin osallistuneiden määrä	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Haasteena on, miten saada ennen muuta nuoremmat ihmiset kiinnostumaan lähetystyöstä. Edellytyksiä tähän tosin on ja niitä ovat työhön liittyvä vahva kristillinen sanoma ja sen merkitys, työn diakoninen ja kansainvälinen ulottuvuus.

Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta (270)

Kansainvälistä diakoniaa seurakunnassa toteutetaan kehitysyhteistyönä, katastrofi- ja pakolaisapuna sekä kirkkojen välisenä yhteistyönä. Kansainvälisen diakoniatyön avustukset katastrofityölle kanavoitetaan Kirkon Ulkomaanavun kautta. Tehtäväalueeseen kuuluu myös ystävyysseurakuntasuhteet Viron Kaarlin seurakunnan kanssa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Pidetään yllä valmiutta antaa tukea erilaisten katastrofien jälkihoitoon Kirkon Ulkomaanavun kautta. Vahvistetaan yhteistyötä Virossa toimivan ystävyysseurakunta Kaarlin kanssa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Valmius katastrofituen antamiseen KUA:n kautta.	Varaus määrärahoissa	
2. Yhteistyön vahvistaminen Kaarlin kanssa.	Vierailun valmistelu puolin tai toisin kaarlilaisten kanssa	

2.3 Hautaustoimi (pl 4)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	16 212,75	22 500,00	27 600,00	29 600,00	31 600,00
Toimintakulut	-165 029,81	-168 560,00	-165 200,00	-164 400,00	-168 200,00
TOIMINTAKATE	-148 817,06	-146 060,00	-137 600,00	-134 800,00	-136 600,00

Hautaustoimi on seurakunnalle annettu yhteiskunnallinen tehtävä, jonka hoitamiseksi se saa valtionrahoitusta valtiolta. Hautaustoimen kulut katetaan valtionrahoituksella ja hautauksesta perittävillä maksuilla. Jokaisella on oikeus saada hautasija kotikuntansa evankelis-luterilaisen seurakunnan hautausmaalta tai sen tunnustuksettomalta hauta-alueelta.

Hautausmaahallinto (401)

Hautausmaahallinnon nettokulut vyörytetään tehtäväalueille 403-406.

Hautausmaiden ylläpito (403)

Tammelan seurakunnan hautausmaakiinteistöihin kuuluu Tammelan hautausmaa ja Torron hautausmaa.

Keskeiset tavoitteet suunnittelukaudella:

Hautausmaiden jätteen kierrättämisen tehostaminen tiedottamalla. Hautausmaiden turvallisuudesta huolehditaan mm. säännöllisesti tiedottamalla kaatumisvaarassa olevista hautakivistä. Seurakunnan ilmoitustaulun sijoittaminen hautausmaalle. Hautausmaan varastotilan riittävyyden varmistaminen. Ympäristödiplomin kriteereiden huomioimen hautausmailla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Mönkijän hankinta	Mönkijä hankittu	
2. Torron hautausmaalle sirotelualue	Päätös	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Seurakunnalla on vain yksi työkone, kaivinkone JCB, jolla joudutaan tekemään myös kaikki pienet kuljetusajot. Pienemmän työkoneen käyttö on ympäristöystävällisempi vaihtoehto. Mönkijä rahoitetaan puoliksi hautainhoitorahaston varoista.

Hautapaikkojen riittävyys on turvattu, koska suuri osa hautauksista on urnahautauksia.

Hautaaminen (404)

Tehtäväalueeseen kuuluu haudan kaivuusta, peittämisestä ja peruskunnostuksesta aiheutuvat tuotot ja kulut.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Hautojen hallinta-aikojen säännöllinen seuranta. Hautausmaksujen tarkentaminen suosituksen mukaiselle tasolle.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Hautojen hallinta-aikojen tarkastelu tehdään vuosittain.	Tarkastelu on tehty.	
2. Hautaustoimen omakustannushinnat on selvitetty. Hinnoittelua on tarkistettu laskelmien pohjalta.	Omakustannushintalaskelmat ja hautaustoimen hintojen tarkistus on tehty.	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Hautaustoimen tehtävät eivät tulevaisuudessa vähene vaan lisääntyvät väestön ikääntyessä. Arkkahaution vähentyvät, nykyisin Tammelassa jo yli puolet vainajista tuhkataan.

Vainajasäilytys (406)

Vainajasäilytykseen kuuluu kirkon ruumiskellari ja Torron hautausmaan vainajasäilytystila.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tilojen ylläpito siten, että vainajia säilytetään arvostavasti. Kirkon remontin aikana turvataan yhdessä urakoitsijan kanssa kulku ruumiskellariin.

2.4 Kiinteistötoimi (pl 5)

Kiinteistötoimi yhteensä:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	15 821,15	18 500,00	12 500,00	13 500,00	14 000,00
Toimintakulut	-340 275,22	-335 650,00	-323 050,00	-441 200,00	-251 400,00
TOIMINTAKATE	-324 454,07	-317 150,00	-310 550,00	-427 700,00	-237 400,00

Kiinteistötoimi huolehtii seurakunnan kiinteän omaisuuden hoidosta mahdollisimman hyvin ja korjaus-
tarpeisiin nopeasti reagoiden.

Kiinteistötoimen tehtävänä on tukea seurakunnallista toimintaa ylläpitämällä ja korjaamalla seurakun-
nan omistamia rakennuksia ja muuta kiinteää omaisuutta. Kiinteistötoimi toteuttaa kiinteistötoimen
tehtäviä kirkkovaltuuston hyväksymän kiinteistöstrategian mukaisesti.

Tammelan seurakunnalle on 2024 hyväksytty kiinteistöstrategia, joka ohjaa kiinteistöjen hallinnointia
Kiinteistötoimen tehtävänä on vastata kiinteän ja irtaimen omaisuuden kunnossapidosta sekä suorit-
taa kiinteistöjen vaatimat huolto- ja hoitotyöt.

Kiinteistöhallinto (501)

Tammelan seurakunnassa ei ole erillistä kiinteistöhallintoa. Luottamuselimien, talous- ja yleishallinnon
kuluista jaetaan kiinteistöhallinnolle kuuluva osuus tälle tehtäväalueelle.

Tammelan kirkko

Tammelan kirkon remontti valmistuu 31.5.2025. Remontin loppuvaiheissa uruille tehdään
käyttöönottohuolto ja varsinaiseen urkujen korjaukseen varaudutaan vuodelle 2026. Kirkon vuodelta
1860 olevan alttaritaulun kunto arvioidaan. Alttaritekstiilit modifioidaan uudistettuun alttariin
sopiviksi.

Talousarviossa on varaudutaan kirkkoon hankittaviin investointiin kuulumattomiin kalusteisiin ja mm.
muuttokuluihin.

Talousarviota laadittaessa Tammelan kunnan kanssa valmisteilla ollut maa-alueiden vaihtokauppa
saataneen päätökseen talousarviovuonna. Vaihtokaupassa seurakunnalle siirtyisi mm. parkkialue
kirkon eteläpuolelta.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Remontin valmistuminen .		
2. Parkkipaikan liittäminen kirkon kiinteistöön	Päätös alueen vaihdosta	

Seurakuntakoti

Seurakuntakoti toimii kirkon väistötilana sekä varastotilana kevään 2025 jatkuvan remontin ajan. Kirkkovaltuuston hyväksymän kiinteistöstrategian mukaisesti seurakuntakodista luovutaan talousarviovuoden jälkeen sisäilmaongelmien vuoksi. Sisäilmaongelmaa korjataan vuokratuilla ilmanpuhdistimilla.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Kirkon väistötila.	Suunniteltu toiminta on järjestetty tiloissa.	
2. Suunnitelma käytöstä poistosta	Kirkkovaltuuston päätös	

Pappila

Seurakuntakodin jäätyä pois Pappilan sali jää ainoaksi seurakunnan vuokrattavaksi juhlatilaksi. Yläkerrassa varastoidaan kirkon remontin ajan kirkosta siirrettyä esineistöä sekä siellä sijaitsee vuokrattava vierashuone. Yläkerran käytöstä tehdään päätöksiä talousarviovuonna.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Yläkerran käytön tehostaminen	Päätös	

Kaitalammin leirikeskus

Kiinteistöstrategiassa Kaitalammin leirikeskus sijoitettiin selvittävät kiinteistöt -salkkuun. Keväällä 2024 tehdyssä tutkimuksessa todettiin sisäilmaongelmaa. Seurakuntakodilta siirretään kesäksi vapautuvat ilmanpuhdistimet leirikeskukseen. Leirikeskuksessa järjestetään talousarviovuonna kesän leiritoiminta ja sen jälkeen kiinteistöön tehdään kattava kuntoarvio ja mahdollinen korjaussuunnitelma suunnitelmakaudella. Ennen kuntoarviota kiinteistöön tehdään vain välttämättömiä akuutteja huoltotoimenpiteitä.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Leiritoiminta	Suunniteltu toiminta on järjestetty tiloissa.	

Seurakuntatoimisto

Seurakuntatoimiston ulkovuori maalattiin ja korjattiin 2024. Seurakuntatoimiston käyttöaste kasvaa, koska diakoniatyöntekijöiden työhuoneet siirtyvät sinne vuoden 2024 lopussa. Talousarviossa on varauduttu lisääntyneisiin käyttökuluihin. Tilojen käyttöasteen lisääminen on kirkon ympäristöohjelman tavoitteita.

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Tilojen käytön tehostaminen	Asiakkaiden ja henkilökunnan palaute	

III Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosasta nähdään koko seurakunnan tulos.

Tuloslaskelmaosa osoittaa seurakunnan tulorahoituksen riittävyyden toiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin, pitkävaikutteisten omaisuuserien hankintamenojen jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin.

1.1 Perustelut

Tammelan seurakunnan tuloslaskelmaosan erien tulo-/menoarvioista sitovia ovat kirkollisverotuloarviot, rahastomaksut, valtionrahoitus.

Talousarvion verotuloarvio perustuu Kirkkohallituksen tilaamaan FCG:n verotuloennusteeseen. Rahastomaksut ja valtionrahoituksen määrä perustuvat Kirkkohallituksen arvioihin. Kirkolliskokous päättää maksut ja valtionrahoituksen jaettavan summan marraskuussa.

Talousarvio on suunniteltu 42 063 euroa alijäämäiseksi. Taloussuunnitelmavuosille suunniteltua kirkon peruskorjaus varten ei ole tehty investointivarausta, vaan hanke on päätetty rahoittaa edellisten tilikausien ylijäämästä. Kuluvan 2024 vuoden ylijäämäksi on budjetoitu talousarviossa 7 506 euroa, mikä ennustetaan saavutettavan. Talousarvion 2024 toimintatulojen ja -menojen erotuksena muodostuva toimintakate on 1 493 350 euroa. Vuoden 2023 tilinpäätökseen nähden toimintakate eli toiminnan nettomenot kasvavat 139 765 euroa.

1.2 Tuloslaskelma

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	53 996,31	58 500,00	50 600,00	53 600,00	56 100,00
Korvaukset	6 726,65	8 000,00			
Myyntituotot	5 371,44		500,00		
Maksutuotot	20 243,24	27 000,00	34 100,00	36 100,00	38 100,00
Vuokratuotot	14 827,51	13 500,00	12 000,00	13 500,00	14 000,00
Metsätalouden tuotot	0,00	5 000,00			
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 930,47				
Tuet ja avustukset	3 541,20	5 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00
Muut toimintatuotot	1 355,80				
Toimintakulut	-1 407 583,13	-1 426 830,00	-1 543 950,00	-1 626 350,00	-1 432 950,00
Henkilöstökulut	-746 690,17	-784 430,00	-868 500,00	-819 200,00	-823 200,00
Palkat ja palkkiot	-636 907,48	-640 780,00	-708 500,00	-667 400,00	-671 100,00
Henkilösivukulut	-143 069,72	-143 650,00	-160 000,00	-151 800,00	-152 100,00
Henkilökulujen oikaisuerät	33 287,03				
Palvelujen ostot	-425 237,40	-402 050,00	-402 050,00	-567 700,00	-372 600,00
Investointi	-0,00				
Vuokrakulut	-1 671,30	-6 500,00	-26 000,00	-20 000,00	-20 000,00
Aineet ja tarvikkeet	-170 893,93	-170 500,00	-183 300,00	-153 300,00	-154 100,00
Ostot tilikauden aikana	-170 893,93	-170 500,00	-183 300,00	-153 300,00	-154 100,00
Annetut avustukset	-45 150,73	-46 100,00	-46 150,00	-48 200,00	-48 200,00
Muut toimintakulut	-17 939,60	-17 250,00	-17 950,00	-17 950,00	-14 850,00
TOIMINTAKATE	-1 353 586,82	-1 368 330,00	-1 493 350,00	-1 572 750,00	-1 376 850,00
Kirkollisverotulot	1 511 281,46	1 450 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00
Valtionrahoitus	120 972,96	120 000,00	119 000,00	120 000,00	120 000,00
Verotuskulut	-17 554,93	-18 000,00	-19 000,00	-19 000,00	-19 000,00
Kirkon rahastomaksut	-118 134,00	-120 000,00	-132 000,00	-132 000,00	-132 000,00
Rahoitustuotot ja -kulut	52 911,15		-24 000,00	5 000,00	5 000,00
Korkotuotot	24 946,05		4 000,00	5 000,00	5 000,00
Muut rahoitustuotot	702,01				
Arvon alentumiset sijoituksista	-16 204,98				
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista	43 557,47				
Korkokulut	-89,40		-28 000,00		
VUOSIKATE	195 889,82	63 670,00	50 650,00	1 250,00	197 150,00
Poistot ja arvonalentumiset	-100 570,69	-56 164,00	-92 713,00	-732 740,00	-89 740,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-68 503,88	-56 164,00	-92 713,00	-732 740,00	-89 740,00
Kertaluonteiset poistot	-32 066,81				
Erilliskirjanpituksena hoidetut rahastot	0,00				
Siirrot rahastosta/rahastoon	-2 634,15				
TILIKAUDEN TULOS	95 319,13	7 506,00	-42 063,00	-731 490,00	107 410,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	95 319,13	7 506,00	-42 063,00	-731 490,00	107 410,00

IV Investointiosa

Investointiosa sisältää määrärahat ja tuloarviot taseen pysyviin vastaaviin aktivoitaville seurakuntatalouden investointihankkeille tai hankeryhmille. Investointiosa sisältää myös määrärahat pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoihin sekä seurakunnan toiminnan mahdollistamiseksi hankittavien sijoitusten hankintamenoihin.

4.1 Perustelut

Investointeihin on varattu yhteensä 1 000 000 euron määrärahat vuodelle 2025. Koko suunnittelukauden 2024–2026 investoinnit ovat yhteensä 1,1 miljoonaa euroa. Investointihankkeiden vaikutus käyttötalouteen on huomioitu käyttötalousosan määrärahoissa.

Suunnittelukauden merkittävä investointi on kirkon kevätkauden 2024 jatkuva peruskorjaus. Kirkon korjaukseen on saatu miljoona euroa Kirkkohallituksen avustusta kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon, joka on esitetty tuloarviona investointiosassa. Hanketta varten ei ole tehty investointivarausta.

4.2 Investointiosa hankkeittain

Investointiosa on kirkkovaltuustoon nähden sitova hankekohtaisesti, mikä tarkoittaa talousarvion vuotuisuusperiaatteen mukaisesti, että kuluvan vuoden talousarvioon merkitty summa on sitova.

		Ed. vuosien käyttö	Kuluvan vuoden käyttö 2024	Kuluvan vuoden TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Investoinnit yhteensä
Tilaus		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Kirkko	Investointimenot	210 315	743 339	900 000	1 000 000	100 000		2 210 315
Kirkko	Rahoitusosuudet investointimenoihin				-1 000 000			-1 000 000

V Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosa osoittaa, miten suunniteltu toiminta vaikuttaa seurakuntatalouden rahavaroihin ja erityisesti maksuvalmiuteen. Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittää investointimenojen kattamiseen.

	Tilinpäätös 2023	Kuluvan vuoden TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Tulorahoitus	195 889	63 670	50 650		
Vuosikate	195 889	63 670			
Tulorahoituksen korjauserät			1 000 000		
Investoinnit	-165 544	-900 000	-1 000 000	-100 000	
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-30 345	-836 330	50 650		
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-236 105				
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-236 105				
Rahavarojen muutos	-266 450	-836 330	50 650		
Rahavarojen muutos (tase)	-266 450				
Osakkeiden ja osuuksien muutos					
Muiden arvopaperien muutos					
Rahojen ja pankkisaamisten muutos					

VI Yhteenvetotaulukko

Yhteenvetotaulukko sitovista eristä kirkkovaltuuston nähdn

Sitovuustasoa osoittava otsikko	TA 2025	TA-muutos	Muutettu TA	Toteuma	Poikkeama
Käyttötalousosa					
toimintakate yhteensä	-1 493 350				
1. Hallinto	-333 000				
2. Srk-toiminta	-712 200				
3. Hautatoimi	-137 600				
4. Kiinteistötoimi	-310 550				
Tuloslaskelmaosa					
Kirkollisvero	1 600 000				
Valtionrahoitus	119 000				
Keskusrahastomaksu	57 000				
Eläkerahastomaksu	75 000				
Avustukset	46 150				
Investointiosa					
Kirkon remontti	-1 000 000				
Rahoitusosa					
Antolainauksen muutokset					
Ottolainauksen muutokset					

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
1011010101 - Kirkkovaltuusto					
Toimintakulut	-13 876,82	-14 240,00	-14 800,00	-15 200,00	-17 000,00
TOIMINTAKATE	-13 876,82	-14 240,00	-14 800,00	-15 200,00	-17 000,00
1011010102 - Kirkkoneuvosto					
Toimintakulut	-17 315,47	-15 630,00	-15 800,00	-16 100,00	-16 300,00
TOIMINTAKATE	-17 315,47	-15 630,00	-15 800,00	-16 100,00	-16 300,00
1011050000 - Taloushallinto					
Toimintatuotot	3 592,00	5 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00
Toimintakulut	-113 090,55	-154 700,00	-175 600,00	-153 600,00	-160 600,00
TOIMINTAKATE	-109 498,55	-149 700,00	-171 600,00	-149 600,00	-156 600,00
1011070000 - Kirkonkirjojenpito					
Toimintakulut	-6 009,00	-9 000,00	-9 000,00	-9 000,00	-10 000,00
TOIMINTAKATE	-6 009,00	-9 000,00	-9 000,00	-9 000,00	-10 000,00
1011080000 - Kirkkoherranvirasto					
Toimintakulut	-64 576,50	-95 950,00	-121 800,00	-101 200,00	-102 000,00
TOIMINTAKATE	-64 576,50	-95 950,00	-121 800,00	-101 200,00	-102 000,00
1012010000 - Jumalanpalveluselämä					
Toimintakulut	-85 208,66	-83 750,00	-105 600,00	-96 100,00	-97 200,00
TOIMINTAKATE	-85 208,66	-83 750,00	-105 600,00	-96 100,00	-97 200,00
1012020000 - Hautaansiunaaminen					
Toimintakulut	-39 994,25	-53 000,00	-61 600,00	-57 200,00	-57 200,00
TOIMINTAKATE	-39 994,25	-53 000,00	-61 600,00	-57 200,00	-57 200,00
1012030000 - Muut kirkol. toimitukset					
Toimintakulut	-36 169,55	-25 750,00	-31 800,00	-29 600,00	-29 600,00
TOIMINTAKATE	-36 169,55	-25 750,00	-31 800,00	-29 600,00	-29 600,00
1012040000 - Aikuistyö					
Toimintatuotot	1 149,52				
Toimintakulut	-44 506,73	-11 300,00	-14 600,00	-14 800,00	-14 900,00
TOIMINTAKATE	-43 357,21	-11 300,00	-14 600,00	-14 800,00	-14 900,00
1012050000 - Muut srk-tilaisuudet					
Toimintakulut			-6 450,00	-5 550,00	-5 550,00
TOIMINTAKATE			-6 450,00	-5 550,00	-5 550,00
1012100000 - Tiedotus ja viestintä					
Toimintakulut	-28 738,44	-18 800,00	-21 100,00	-22 100,00	-22 100,00
TOIMINTAKATE	-28 738,44	-18 800,00	-21 100,00	-22 100,00	-22 100,00
1012200000 - Musiikki					
Toimintatuotot	3 579,10				
Toimintakulut	-19 705,21	-23 700,00	-22 850,00	-23 900,00	-23 900,00
TOIMINTAKATE	-16 126,11	-23 700,00	-22 850,00	-23 900,00	-23 900,00
1012310000 - Varhaiskasvatus					
Toimintatuotot	66,00				
Toimintakulut	-54 048,53	-36 350,00	-45 000,00	-46 600,00	-46 600,00
TOIMINTAKATE	-53 982,53	-36 350,00	-45 000,00	-46 600,00	-46 600,00

1012350000 - Rippikoulu					
Toimintatuotot	3 299,37	4 500,00	6 500,00	6 500,00	6 500,00
Toimintakulut	-69 575,90	-115 850,00	-127 800,00	-126 800,00	-126 800,00
TOIMINTAKATE	-66 276,53	-111 350,00	-121 300,00	-120 300,00	-120 300,00
1012360000 - Nuorisotyö					
Toimintatuotot	424,00				
Toimintakulut	-53 927,48	-96 850,00	-116 200,00	-118 100,00	-118 100,00
TOIMINTAKATE	-53 503,48	-96 850,00	-116 200,00	-118 100,00	-118 100,00
1012410000 - Diakonia					
Toimintatuotot	1 018,70				
Toimintakulut	-68 381,82	-88 200,00	-107 200,00	-104 200,00	-104 200,00
TOIMINTAKATE	-67 363,12	-88 200,00	-107 200,00	-104 200,00	-104 200,00
1012420000 - Perheneuvonta					
Toimintakulut	-11 069,40	-12 000,00	-20 000,00	-20 000,00	-20 000,00
TOIMINTAKATE	-11 069,40	-12 000,00	-20 000,00	-20 000,00	-20 000,00
1012430000 - Sairaalasielunhoito					
Toimintakulut	-9 178,40	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00
TOIMINTAKATE	-9 178,40	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00	-10 000,00
1012440000 - Palveleva puhelin					
Toimintatuotot	6 726,65	8 000,00			
Toimintakulut	-8 775,94	-16 250,00	-1 600,00	-1 800,00	-1 800,00
TOIMINTAKATE	-2 049,29	-8 250,00	-1 600,00	-1 800,00	-1 800,00
1012600000 - Lähetys					
Toimintakulut	-24 274,35	-23 150,00	-21 200,00	-23 200,00	-23 200,00
TOIMINTAKATE	-24 274,35	-23 150,00	-21 200,00	-23 200,00	-23 200,00
1012700000 - Kans.v.diak.ja m.toi					
Toimintakulut	-3 000,00	-5 900,00	-5 700,00	-5 700,00	-5 700,00
TOIMINTAKATE	-3 000,00	-5 900,00	-5 700,00	-5 700,00	-5 700,00
1014010000 - Hautausmaahallinto					
Toimintakulut	-6 866,50	-30 850,00	-11 100,00	-10 700,00	-10 700,00
TOIMINTAKATE	-6 866,50	-30 850,00	-11 100,00	-10 700,00	-10 700,00
1014030000 - Hautausmaakiinteistö					
Toimintatuotot	6 667,75	9 000,00	13 000,00	14 000,00	15 000,00
Toimintakulut	-122 443,45	-108 650,00	-116 200,00	-112 900,00	-112 900,00
TOIMINTAKATE	-115 775,70	-99 650,00	-103 200,00	-98 900,00	-98 900,00
1014030100 - Hautausmaakiin.Torro					
Toimintatuotot	650,00		600,00	600,00	600,00
Toimintakulut	-3 124,97	-6 560,00	-10 700,00	-11 400,00	-11 400,00
TOIMINTAKATE	-2 474,97	-6 560,00	-10 100,00	-10 800,00	-10 800,00
1014040000 - Varsinainen hautaust					
Toimintatuotot	8 895,00	13 500,00	14 000,00	15 000,00	16 000,00

Toimintakulut	-32 594,89	-22 500,00	-16 200,00	-17 900,00	-17 900,00
TOIMINTAKATE	-23 699,89	-9 000,00	-2 200,00	-2 900,00	-1 900,00
VUOSIKATE	-23 699,89	-9 000,00	-2 200,00	-2 900,00	-1 900,00
TILIKAUDEN TULOS	-23 699,89	-9 000,00	-2 200,00	-2 900,00	-1 900,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-23 699,89	-9 000,00	-2 200,00	-2 900,00	-1 900,00
1014060000 - Vainajasäilytys					
Toimintakulut			-11 000,00	-11 500,00	-12 000,00
TOIMINTAKATE			-11 000,00	-11 500,00	-12 000,00
1015020000 - Kirkot					
Toimintatuotot	145,16		1 000,00	2 000,00	2 000,00
Toimintakulut	-143 561,85	-89 520,00	-105 700,00	-133 500,00	-70 500,00
TOIMINTAKATE	-143 416,69	-89 520,00	-104 700,00	-131 500,00	-68 500,00
1015060000 - Seurakuntakoti					
Toimintatuotot	6 083,55	1 500,00			
Toimintakulut	-57 974,67	-68 040,00	-48 500,00	-118 800,00	
TOIMINTAKATE	-51 891,12	-66 540,00	-48 500,00	-118 800,00	
1015060100 - Pappila					
Toimintatuotot	6 663,00	8 000,00	8 500,00	8 500,00	9 000,00
Toimintakulut	-52 667,70	-47 100,00	-52 200,00	-53 700,00	-55 700,00
TOIMINTAKATE	-46 004,70	-39 100,00	-43 700,00	-45 200,00	-46 700,00
1015080000 - Leiri- ja kurss.kesk.					
Toimintatuotot	2 929,44	9 000,00	3 000,00	3 000,00	3 000,00
Toimintakulut	-44 414,46	-57 640,00	-58 600,00	-76 600,00	-66 600,00
TOIMINTAKATE	-41 485,02	-48 640,00	-55 600,00	-73 600,00	-63 600,00
1015090000 - Virasto					
Toimintakulut	-34 946,97	-68 050,00	-31 700,00	-32 200,00	-32 200,00
TOIMINTAKATE	-34 946,97	-68 050,00	-31 700,00	-32 200,00	-32 200,00
1015110000 - Muu kiinteistötoimi					
Toimintatuotot	0,00				
Toimintakulut	-1 017,44		-21 000,00	-21 000,00	-21 000,00
TOIMINTAKATE	-1 017,44		-21 000,00	-21 000,00	-21 000,00

VII Hautainhoitorahasto

Rahaston tarkoituksena on turvata Tammelan seurakunnan hoitoon annettujen hautojen kunnossapito ja hoito hautainhoitorahaston sääntöjen ja sopimusehtojen mukaisesti.

Seurakunta hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla (Hautaus-toimilaki 5:13,1). Hautaoikeuden haltija vastaa ensisijaisesti haudan hoidosta. Seurakuntataloudet saavat valtionrahoitusta hautaus-toimen hoitamista varten, mutta tätä rahoitusta ei saa käyttää yksittäisten hautojen hoitamiseen. Myös kirkollisverovaraja ei saa käyttää yksittäisten hautojen hoitoon (KL 3:33, 1.)

Seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta hoitaa hautaa määräjän maksua vastaan. Hautainhoitomaksujen kirjanpito pidetään joko sijoittamalla hoitomaksut erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan (KL 3:33,2) tai pitämällä haudanhoitosopimusten kirjanpito osana seurakuntatalouden kirjanpitoa. Hautainhoitorahastojen kirjanpito hoidetaan samojen ohjeiden mukaan kuin mitä seurakuntien kirjanpidosta on annettu.

Hautainhoitovastuiden ja hautojenhoitoon saatujen varojen suhdetta tulee tarkastella tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain. Mikäli varat ja vastuut eivät ole tasapainossa, seurakuntataloudessa tulee ryhtyä toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.

Keskeiset toiminnalliset tavoitteet suunnittelukaudella:

Hautojen hoidossa huomioidaan ympäristöasiat mm. perennahoitojen mukaan ottaminen hoitoihin. Nuorten kesätyöntekijöiden rekrytoinnin ja perehdyttämisen kehittäminen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toteutuminen
1. Uusi hinnasto	Kirkkoneuvoston päätös	
2. Perennahoitojen saaminen suosituksi vaihtoehdoksi	20 % uusista hoidoista on perennahoitoja	
3. Mönkijän hankkiminen	Päätös	

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Haasteena on saada sitoutuneita nuoria kesätyöntekijöitä. Mönkijä rahoitetaan puoliksi seurakunnan hautaus-toimen kanssa.